

KANCELARIA DORADZTWA PRAWNEGO I GOSPODARCZEGO *CONSULTOR* Sp. z oo.

Paprotna 7/205, 51-117 Wrocław, NIP: 915-100-16-63
Tel. (0-71) 344-76-25; 600-086-518; e-mail: kancelaria@rwrzesinski.pl

Wrocław, 23 marca 2015r.

URZĄD GMINY
CZERNICA

Wpł. 24. 03. 2015

Nr

RAPORT

z audytu prawno-finansowego Zakładu Gospodarki Komunalnej Czernica

Gmina Czernica zleciła Kancelarii Doradztwa Prawnego i Gospodarczego „CONSULTOR” Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu przeprowadzenie audytu prawno-finansowego Zakładu Gospodarki Komunalnej Czernica. Zadaniem Zleceniobiorcy było:

- a) ocena prawna umów wiążących zakład z dostawcami
- b) ocena prawna wzorca umowy stosowanej z odbiorcami
- c) podstawowa ocena sytuacji finansowej zakładu
- d) analiza stanu zatrudnienia, struktury organizacyjnej oraz kosztów z tym związanych dla zakładu
- e) ocena prawidłowości wyliczenia stawki za wodę i ścieki
- f) analiza zakresu działania zakładu i możliwości jego rozwoju
- g) przedstawienie Wójtowi raportu z wykonanego audytu.

Zakład Gospodarki Komunalnej udostępnił następujące dokumenty:

1. statut zakładu wraz z uchwałami zmieniającymi
2. bilans, rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu jednostek za 2013 r.
3. wniosek o zatwierdzenie taryfy na rok 2015
4. strukturę zatrudnienia pracowników oraz ich wynagradzania
5. wzór umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków
6. wzór umowy o zaopatrzenie w wodę

7. umowy z następującymi kontrahentami: Prywatna Agencja Ochrony „Quest”, Kancelaria Radcy Prawnego, ECO DAN, Krajowy Rejestr Długów, SEKA S.A., MPWiK Wrocław.

Zakład Gospodarki Komunalnej Czernica jest zakładem budżetowym gminy Czernica. Działa na podstawie statutu przyjętego uchwałą Nr XVIII/142/2000 z dnia 15 grudnia 2000 r. Statut ten był zmieniany trzykrotnie uchwałami: Nr XXVII/263/2001 z dnia 28 grudnia 2001 r., Nr XV/91/2008 z dnia 25 kwietnia 2008 r. i Nr XVI/99/2008 z dnia 6 czerwca 2008 r.

Zmiany statutu dotyczyły treści § 3 opisującego podstawowe zadania Zakładu.

Statut Zakładu wymaga pilnej aktualizacji podstaw prawnych, a także części innych zapisów, w szczególności dotyczących kompetencji wójta.

A. Ocena prawna umów wiążących ZGK z dostawcami

1. Umowa z Prywatną Agencją Ochrony QUEST Zakład Pracy Chronionej

Umowa została zawarta w dniu 28 lipca 2014 r. na okres dwóch lat, tj. do 1 sierpnia 2016 r. Przedmiotem umowy jest monitorowanie sygnałów lokalnego systemu alarmowego oraz podejmowanie interwencji w obiekcie ZGK. Ochroną zostały objęte studnie głębinowe I, II, IIa, III, IV, Nadolice Wielkie; SUW Nadolice Wielkie oraz baza i biura ZGK w Ratowicach. Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi wątpliwości pod względem prawnym.

2. Umowa z Kancelarią Radcy Prawnego Małgorzaty Biernackiej

Umowa została zawarta w dniu 31 grudnia 2014 r. na okres do 31 grudnia 2016 r.. Przedmiotem umowy jest wykonywanie bieżącej obsługi prawnej na rzecz ZGK w wymiarze czasowym minimum 4 godziny tygodniowo w środy od godz. 9.30. Umowa przewiduje dodatkowe wynagrodzenie za prowadzenie sprawy przed sądem odpowiadające co najmniej stawce minimalnej opłat za czynności radców prawnych określonej w odrębnych przepisach.

Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi wątpliwości pod względem prawnym.

3. Umowa z Eco Dan Daniel Pinkosz

Umowa została zawarta w dniu 26.01.2015 r. na okres próbny do 31.03.2015 r.

Przedmiotem umowy jest wykonywanie usług w zakresie utrzymania czystości w pomieszczeniach biurowych ZGK w Ratowicach.

Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi wątpliwości pod względem prawnym.

Umowa z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej S.A.

Umowa została zawarta w dniu 14.09.2010 r. na okres do 30.09.2011 r., który to okres kolejnymi aneksami został przedłużony do 30.09.2015 r. Przedmiotem umowy jest możliwość korzystania z usług KRD.

Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi wątpliwości pod względem prawnym.

4. Umowa z SEKA S.A.

Umowa została zawarta w dniu 2 stycznia 2015 r. na okres do 31 grudnia 2015 r.

Przedmiotem umowy jest świadczenie usług w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach wchodzących w skład ZGK wskazanych w załączniku nr 1 do umowy.

Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi wątpliwości pod względem prawnym.

5. Umowa z MPWiK S.A. o odprowadzanie ścieków

Umowa została zawarta w dniu 27 listopada 2014 r. na czas niekreślony. Przedmiotem umowy jest świadczenie przez MPWiK usługi hurtowego odbioru ścieków z terenu Gminy Czernica. Cena netto za 1 m³ odprowadzanych ścieków wynosi 4,92 zł, w ciągu pierwszego roku trwania umowy Gmina uzyskała rabat w wysokości 24% i cena będzie wynosić 3,74 zł/m³. Po upływie roku Gmina uzyska rabat w wysokości 18% w przypadku odprowadzania ścieków w ilości miesięcznej powyżej 30.400 m³ do 45.600 m³ oraz rabat 28% w przypadku odprowadzania ścieków w ilości miesięcznej powyżej 45.600 m³.

Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi istotnych wątpliwości

pod względem prawnym.

6. Umowa z MPWiK S.A. o dostarczanie wody

Umowa została zawarta w 2012 r., brak jest wskazania daty zawarcia umowy, na czas nieokreślony. Przedmiotem umowy jest określenie warunków dostawy wody do sieci wodociągowej Gminy Czernica zarządzanej przez ZGK. Umowa przewiduje następujące ilości poboru wody w m³ w kolejnych latach: od 2010 do 2015 nie mniej niż 80.000 nie więcej niż 100.000, do 2015 do 2020 nie mniej niż 100.000 nie więcej niż 150.000, od 2020 do 2025 nie mniej niż 150.000 nie więcej niż 200.000, od 2025 do 2030 nie mniej niż 200.000 nie więcej niż 300.000. Cena netto za 1 m³ wody ustalona jest na poziomie ceny obowiązującej we Wrocławiu dla taryfy „Odbiorców pozostałych na terenie Gminy Wrocław”. W dniu zawarcia umowy cena wynosiła 4,00 zł/m³. Umowa przewiduje rabaty dla Gminy w przypadku gdy ilość odebranej wody w m³ w ciągu roku przekroczy 50.000 do 100.000 – 25%, do 100.000 do 150.000 – 30% oraz powyżej 150.000 m³ - 35%. Umowa zawiera typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzi istotnych wątpliwości pod względem prawnym.

B. Ocena prawna wzorców umów stosowanych z odbiorcami

ZGK przedłożyło dwa wzorce zawieranych umów: o zaopatrzenie w wodę oraz o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Oba wzorce umowne zawierają typowe zapisy dla tego rodzaju umów i nie budzą wątpliwości pod względem prawnym.

C. Podstawowa ocena sytuacji finansowej zakładu

ZGK do raporty przedłożył bilans oraz rachunek zysków i strat za 2013 rok. Aktywa trwałe w 2013 r. uległy zmniejszeniu z 33.830.337,48 zł do 33.266.338,31 zł. Aktywa obrotowe wzrosły z 846.518,65 zł do 1.099.260,42 zł, co jest przede wszystkim związane ze wzrostem środków na rachunku bankowym z 162.408,89 zł do 471.442,31 zł. Należności z tytułu dostaw i usług zmalały z 452.691,29 do 369.000,76 zł co stanowi niespełna 10% rocznych przychodów z tytułu sprzedaży usług.

Niepokoici utrzymująca się strata netto, która zwiększyła się w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. z kwoty 337.752,10 zł do kwoty 464.855,69 zł. Wyjaśnienia wymaga kwota zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń. Jej wysokość może świadczyć o nieterminowym regulowaniu wynagrodzeń i składek społecznych od nich. Z oświadczenia uzyskanego od głównej księgowej ZGK wynika, iż na kwotę tą składają się wynagrodzenia za miesiąc grudzień (płatne w styczniu 2014 r.) oraz tzw. „13” (płatna do 31 marca 2014 r.).

Analiza rachunku zysków i strat wykazuje, iż bardzo wysoka jest strata z działalności podstawowej, wyniosła ona odpowiednio w roku 2012 – 1.501.674,26 zł oraz w 2013 – 1.419.987,73 zł. Amortyzacja wyniosła odpowiednio w roku 2012 – 1.802.857,01 zł oraz w 2013 – 1.957.161,02 zł.

Wynagrodzenia wzrosły z kwoty 1.516.077,96 zł w 2012 r. do kwoty 1.648.341,15 zł w 2013 r. Wzrost o 133.263,19 zł, tj. o 8,8%.

Danych za rok 2014 ZGK jeszcze nie przedstawiło, będą one przedłożone do końca marca 2015 r.

D. Analiza stanu zatrudnienia, struktury organizacyjnej oraz kosztów z tym związanych dla zakładu

Z przedłożonej przez ZGK struktury zatrudnienia wynika, iż w zakładzie są 32 etaty i zatrudnionych jest 33 osoby (dwie osoby zatrudnione są na ½ etatu). Administracja razem z Dyrektorem i Kierownikiem Działu Technicznego liczy 10 osób (9,5 etatu). Na pozostałych stanowiskach zatrudnionych jest 23 osoby (22,5 etatu).

Z przedłożonego zestawienia wypłaconych wynagrodzeń za rok 2014 wynika, iż pracownicy biurowi otrzymali łączne wynagrodzenie w wysokości 675.078,00 zł, co przy ilości 9,5 etatu daje średnie wynagrodzenie roczne w wysokości 71.060,84 zł (5.921,74 zł miesięcznie). Należy wskazać, iż w kwocie tej ujęte jest dodatkowe wynagrodzenie roczne, tzw. „13” oraz nagrody uznaniowe i jubileuszowe. Bez uwzględnienia tych dodatkowych wynagrodzeń średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników biurowych wynosi 5.148,50 zł.

Pracownicy fizyczni w tym samym okresie otrzymali łączne wynagrodzenie w

wysokości 1.066.524,70 zł, co przy ilości 22,5 etatu daje średnie wynagrodzenie roczne w wysokości 47.401,10 zł (3.950,09 zł miesięcznie). Należy wskazać, iż w kwocie tej ujęte jest dodatkowe wynagrodzenie roczne, tzw. „13” oraz nagrody uznaniowe i jubileuszowe. Bez uwzględnienia tych dodatkowych wynagrodzeń średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników fizycznych wynosi 3.411,17 zł.

Pracownicy biurowi poza wynagrodzeniem zasadniczym otrzymują dodatki: stażowy, funkcyjny i specjalny. Pracownicy fizyczni poza wynagrodzeniem zasadniczym otrzymują dodatki: stażowy i funkcyjny, a także premię uznaniową oraz średnią urlopową. Nadgodziny praktycznie nie występują.

Wydaje się, iż zmniejszeniu może ulec ilość osób zatrudnionych na stanowiskach biurowych. Średnie wynagrodzenie zarówno pracowników biurowych jak i fizycznych należy uznać za wysokie.

E. Ocena prawidłowości wyliczenia stawki za wodę i ścieki

ZGK przedłożyło wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na rok 2015.

Wniosek zawiera wszystkie wymagane prawem informacje i wyliczenia. Z punktu widzenia formalnego nie budzi zastrzeżeń.

Wątpliwości pojawiają się przy analizie przewidywanych niektórych kosztów w zestawieniu z danymi za lata ubiegłe.

Z wniosku wynika, iż sprzedaż wody utrzyma się na praktycznie tym samym poziomie. W 2014 r. planowane jest 520.000 m³, a w 2015 r. planowana sprzedaż wynosi 524.000 m³. Różnica wynosi więc jedynie 4.000 m³, co stanowi wzrost o 0,77%. Tymczasem przewidywany wzrost kosztów wynosi 17,59%. Wzrost kosztów o 22,84 raza przewyższa wzrost sprzedaży.

Podobnie przedstawia się sytuacja z odprowadzaniem ścieków. Wzrost sprzedaży rok do roku wynosi 46.000 m³ (w 2014 r. sprzedaż 400.000 m³, w 2015 r. sprzedaż 446.000 m³), co stanowi 11,50%. Tymczasem koszty rosną z kwoty 2.745.465,00 PLN za rok 2014 do kwoty 4.326.523,00 PLN za rok 2015. Jest to wzrost o 57,59%. Wzrost kosztów o 5 razy przewyższa wzrost sprzedaży.

Analiza poszczególnych składników kosztów budzi następujące wątpliwości:

Koszt wynagrodzeń na rok 2015 związanych z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków wynosi łącznie 2.334.668,00 PLN. Z rachunku zysków i strat za rok 2013 wynika, iż cały koszt wynagrodzeń z narzutami wynosił 1.984.785,38 PLN. Należy wskazać, iż koszt ten obejmuje również pracowników nie związanych z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków. Nawet konieczność zatrudnienia dodatkowych 3 osób nie wyjaśnia tak znacznego wzrostu wynagrodzeń, tym bardziej, iż z wniosku wynika, że wzrost wynagrodzeń planuje się w wysokości 2%.

Warte zaznaczenia jest, iż koszt wynagrodzeń w kosztach zaopatrzenia w wodę stanowi prawie 46%, zaś w odprowadzaniu ścieków 32,67%.

Poważne wątpliwości budzi wzrost kosztów odprowadzania ścieków, który z kwoty 509.000,00 PLN w roku 2014 wzrasta do kwoty 1.813.910,00 PLN w roku 2015 (wzrost o 1.304.910,00 PLN, tj. o 256,36%), a jak wskazano powyżej wzrost ilości odprowadzanych ścieków rośnie jedynie o 11,50%. Koszt ten w całości kosztów gospodarki ściekowej stanowi 41,92%.

F. Analiza zakresu działania zakładu i możliwości jego rozwoju

ZGK przedłożyło informację, z której wynika, iż poza dostarczaniem wody, odbiorem ścieków, prowadzeniem cmentarza komunalnego i składowiska odpadów w fazie poeksploatacyjnej, dodatkowo świadczy następujące usługi:

a) utrzymania porządku i zieleni na rzecz gminy Czernica; przychody z tego tytułu wyniosły w 2014 roku 43.640,00 PLN.

b) prace porządkowe z wykorzystaniem 2 lub 3 pracowników na rzecz gminy Czernica (koszenie kosami spalinowymi, sprzątanie, odśnieżanie, prace ręczne przy drogach, transport samochodem Renault Master z zabudową samowyładowczą z wysokimi burtami); przychody z tego tytułu wyniosły w 2014 roku 116.068,85 PLN;

c) usługi na rzecz mieszkańców gminy Czernica:

- wywóz nieczystości płynnych – 22.080,95 PLN
- koszenie traw – 1.950,00 PLN
- praca koparko-ładowarki – 1.320,00 PLN.

G. Wnioski końcowe

1. Jak wskazano w pierwszej części audytu pilnej zmiany wymaga statut zakładu.
Należy również rozważyć zmianę regulaminu organizacyjnego, w tym struktury organizacyjnej.
2. Podpisane przez ZGK umowy nie budzą zastrzeżeń, jedynie dwie umowy z MPWiK we Wrocławiu w sposób jednostronny chronią interes tej firmy i nie uwzględniają faktu, iż druga strona umowy nie jest odbiorcą indywidualnym lecz zakładem budżetowym sąsiedniej gminy.
3. Dalszej pogłębionej analizy wymaga zarówno stan finansowy zakładu (możliwość po uzyskaniu danych za 2014 r.) jak i kwestia gwałtownego wzrostu kosztów w przedłożonym wniosku taryfowym.
4. Za niezadowolający należy uznać poziom uzyskanych przychodów od mieszkańców gminy Czernica z tytułu świadczonych usługi należy podjąć działania zmierzające do znacznego wzrostu tych przychodów.
5. Należy rozważyć zmianę organizacyjno-prawną zakładu poprzez przekształcenie go w spółkę komunalną.

"CONSULTOR"
KANCELARIA PORADNIICZA I WYKONAWCZA
I SC
61-111
REG

Prezes Zarządu
R. Wrzesiński
Robert Wrzesiński